

วัดป่าเลไลยก์ อำเภอเมือง

กล่าวกันเสมอมาว่า ถ้ามาเมืองสุพรรณ แล้วไม่ได้แวะมากราบไหว้หลวงพ่โต วัดป่าเลไลยก์ ก็เหมือนมาไม่ถึงเมืองสุพรรณ ด้วยที่วัดป่าเลไลยก์เป็นวัดสำคัญ คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดสุพรรณ เป็นวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เป็นสถานที่หนึ่งในวรรณคดีเรื่อง ขุนช้าง-ขุนแผน ในช่วงวันหยุดจะมีผู้คนมากมายมากราบไหว้ขอพร และยังเป็นวันหยุดยาว จะเป็นวันที่ที่คนนิยมมากเป็นอันดับต้นๆของจังหวัดสุพรรณ

ถ้าหากมีโอกาสมาเมืองสุพรรณ สถานที่แรกที่ไม่ควรผ่านเลย... แวะชมความงดงามขอหลวงพ่โต และกราบไหว้เพื่อเป็นสิริมงคล

ประวัติวัดป่าเลไลยก์

เป็นวัดเก่าแก่ สันนิษฐานว่ามีอายุราว 1200 ปี ตั้งอยู่ริมถนนมาลัยแมน ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง อยู่ทางฝั่งตะวันตกของลำน้ำสุพรรณ ห่างจากศาลากลางจังหวัด ประมาณ 4 กิโลเมตร ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่าวัดป่า ภายในวิหาร เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่โต ปางป่าเลไลยก์ ในพงศาวดารเหนือกล่าวว่า ...พระเจ้ากาแตทรงให้มอญน้อย มาบูรณะวัดป่าเลไลยก์ ภายหลังปี พ.ศ. 1724 เล็กน้อย หลวงพ่โต เป็นพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ ศิลปะสมัยอุทอง สุพรรณภูมิ (คือประทับนั่งห้อยพระบาท) มีนักปราชญ์หลายท่านว่า เดิมคงเป็นพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา สร้างไว้กลางแจ้งอย่างพระพันญเชิงสมัยแรกต่อมาได้มีการบูรณะ ซ่อมแซมใหม่ และทำเป็นปางป่าเลไลยก์ ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ภายในองค์พระพุทธรูปบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ 36 องค์ ที่ได้มาจากพระมหาเถรไลยลาย

วัดป่าเลไลยก์วิหาร ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุพรรณบุรี ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำสุพรรณบุรี หรือท่าจีน ห่างจากฝั่งประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร เนื้อที่กว้าง 82 ไร่ 1 งาน มีโบราณสถานอันเป็นประธานของวัด คือ พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ ซึ่งเรียกกันว่า “หลวงพ่โตวัดป่าเลยก์”

ตามหลักฐานเดิมสันนิษฐานกันว่า มีอายุในราวสมัยอุทอง เนื่องด้วยขณะนั้น ยังไม่ได้มีการศึกษาค้นคว้า จึงเชื่อกันอย่างนั้นเรื่อยมา เมื่อมีการศึกษาค้นคว้าในระยะหลังๆ ทำให้ทราบได้ว่า วัดป่าเลไลยก์น่าจะมีอายุไม่น้อยกว่า 1000 ปีขึ้นไป โดยมีหลักฐานต่างๆ จากโบราณวัตถุเป็นข้อสนับสนุน อ้างอิง เพียงพอที่จะตั้งป็นสมมติฐานใหม่ขึ้นได้

หลวงพ่อดาวัดป่าเลไลยก์ เป็นพระก่ออิฐถือปูนขนาดใหญ่ มีความสูงถึง 23.47 เมตร สมเด็จพระมหา
ดำรงราชานุภาพ มีลายพระหัตถ์ถึงศาสตราจารย์หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากรว่า
“พระพุทธรูปป่าเลไลยก์ เป็นของเก่าก่อนวัตถุอื่น ลักษณะทันสมัยอยู่ทอง และสร้างเป็นพระพุทธรูปปาง
แสดงพระธรรมจักรเหมือนอย่างพระประธานที่พระปฐมเจดีย์ มีกุฏิครอบเฉพาะองค์พระ มาร้างวิหารต่อชั้น
หลัง ส่วนองค์พระนั้นเคยชำรุดถึงพระกรหักหาย คนชั้นหลังปฏิสังขรณ์ เมื่อมีความรู้เรื่องพระแสดงปฐม
เทศนาสูญเสียแล้วจึงทำเป็นปางป่าเลไลยก์ ความกล่าวในข้อนี้ยังมีข้อสังเกตด้วยพระกรเล็กกว่ากันเกือบข้าง
หนึ่ง และซุ้มเดิมที่สร้างวิหารก็ยังปรากฏอยู่“

ตามที่กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงพระวินิจฉัยว่า หลวงวัดป่าเลไลยก์ มีอายุทันสมัยอยู่ทองนั้นมีความ
จริงอยู่บ้าง โดยความเป็นจริงแล้วอาจจะสูงกว่าสมัยอยู่ทองขึ้นถึงสมันลพบุรีและทวารวดีเสียด้วยซ้ำไป เมื่อ
พ.ศ. 1706 พระเจ้ากระแต ผู้ซึ่งมีเชื้อสายนเรศวรหงสาวดีพาไพรพลมาครองราชย์ที่เมืองพันธุมนบุรี ได้ให้
มอญน้อยเป็นเชื้อสายพระวงศ์ของพระองค์ ไปสร้างวัดสนามไชยแล้วมาบูรณะ วัดป่าเลไลยก์ในวัดลาน
มะขวิด แขวงเมืองพันธุมนบุรี เมื่อข้าราชการบูรณะวัดแล้วพากันออกบวชเสียสิ้นสองพันคน จึงขนานนาม
เมืองใหม่ว่า “เมืองสองพันบุรี” พระเจ้ากาแตอยู่ในราชสมบัติ 40 ปี สวรรคต พ.ศ.1741 ซึ่งในช่วงนี้อยู่ใน
สมัยลพบุรี

โดยพุทธลักษณะของหลวงพ่อดาวัดป่าเลไลยก์แล้ว พระพักตร์มีเค้าเป็นศิลปะอยู่ทองกลาย ๆ เพราะพระหนุ
(คาง) เป็นเหลี่ยม ความเป็นจริงแล้วพระหนุเป็นเหลี่ยม นี้สื่อเค้าให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลถ่ายทอดมาจาก
ศิลปะทวารวดี

หลวงพ่อดาวัดป่าเลไลยก์ได้รับการบูรณะถึง 3 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.1706 โดยมอญน้อย ครั้งที่ 2 ในสมัย
อยุธยาตอนปลาย สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์ อมรินทร์ ในรัชกาลที่ 3 กษัตริย์พระองค์สุดท้ายแห่งกรุงศรี
อยุธยา ทรงโปรดให้พระยาสีหราชเดโชไชย ไปสร้างวิหารวัดป่าเลไลยก์ ครั้งที่ 3 ในรัชกาลที่ 4 แห่งกรุง
รัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้พระยานิกรบดินทร์ มาบูรณะปฏิสังขรณ์

การบูรณปฏิสังขรณ์ในรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์นั้น อันสืบเนื่องมาจากพระบาทสมเด็จพระจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว ในขณะที่ยังไม่ได้ครองราชย์ พระองค์ทรงผนวชเสด็จจรดงค์มาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อ
นมัสการหลวงพ่อดาวัดป่าเลไลยก์ ทรงพบเห็นวัดป่าเลไลยก์กว้าง ไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา และปกครองวัด
จึงทำให้สภาพของวัดป่าเลไลยก์เสื่อมโทรมมาก เมื่อเข้านมัสการหลวงพ่อดาวัดป่าเลไลยก์ แล้วทรง

อธิษฐานว่า ถ้าหากได้ขึ้นครองราชย์เมื่อใดก็จะมาบูรณะปฏิสังขรณ์ถวาย เมื่อพระองค์ขึ้นครองราชย์ในช่วงของการครองราชย์ โปรดเกล้าให้พระยานิกรบดินทร์มาบูรณะปฏิสังขรณ์วัดป่าเลไลยก์ โดยบุคคลองตั้งแต่ วัดประตูลาศ ซึ่งอยู่ริมแม่น้ำสุพรรณ ล่องแพซุงเข้าไปจนถึงวัดป่าเลไลยก์ สร้างหลังคาข้างละสองชั้น ทำฝาผนังรอบนอก รวมหลังคาพระวิหาร ข้างละ 5 ชั้น พร้อมซ่อมองค์หลวงพ่อโตวัดป่าเลไลยก์ด้วย สร้างพระพุทธรูปไว้อีก 2 องค์ อยู่ในวิหารเบื้องหน้าหลวงพ่อโตวัดป่าเลไลยก์ทั้งซ้ายและขวา ประดิษฐานตราพระมงกุฎอยู่ที่หน้าบันพระวิหารเป็นเครื่องหมาย

ภาพเขียนเรื่องราว ขุนช้าง-ขุนแผน

รอบๆ วิหารของหลวงพ่อโต มีจิตรกรรมฝาผนังเล่าเรื่องราวของขุนช้าง-ขุนแผน ตั้งแต่เริ่มเรื่อง จนถึงตอนสุดท้าย เป็นภาพที่สวยงาม และได้ความรู้

ชมภาพบางส่วนได้ที่ นิทาน [ขุนช้าง-ขุนแผน](#)

วัดป่าเลไลยก์ มีความเกี่ยวข้องกับวรรณคดีอันลือชื่อของไทย คือ เสภาขุนช้างขุนแผน นิราศเมืองสุพรรณ ของสุนทรภู่ ปัจจุบัน **วัดป่าเลไลยก์** มีสถานะเป็น พระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร

เรือนขุนช้าง เป็นเรือนไทยแบบโบราณ ตั้งอยู่ในบริเวณวัดป่าเลไลยก์ สร้างเป็นเรือนไทยไม้สักหลังใหญ่กว้างขวาง ตามเรือนของขุนช้างในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ขึ้นไปบนเรือนจะเห็นภาพวาดตัวละครขุนช้าง นักท่องเที่ยวสามารถถ่ายรูปเป็นที่ระลึก แต่ละห้องจะมีภาพบรรยายเล่าเรื่องขุนช้างขุนแผน มีการจัดแสดงเครื่องใช้ต่างๆ ในสมัยก่อน มีการตกแต่งบริเวณโดยรอบสวยงามน่าเที่ยวชม

เสภาขุนช้างขุนแผน เมื่อนางทองประศรี พาพลายแก้วไปอยู่เมืองกาญจน์เก็บหอมรอมริบ จนกระทั่งมีฐานะเป็นเศรษฐี และเมื่อพลายแก้วเติบโตก็ได้บรรพชาเป็นสามเณรและได้มาเรียนคาถาอาคม พร้อมกับเทศน์มหาชาติ กับสมภารมีแห่งวัดป่าเลไลยก์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์เรื่องราวดีๆ ทางวัดป่าเลไลยก์ได้จัดให้มีเทศน์มหาชาติขึ้นเป็นประจำทุกปี และสร้างเรือนขุนช้าง เป็นเรือนไทย ไม้สัก เพื่อให้ลูกหลานได้ทัศนศึกษาสืบต่อไป